

ת"פ 28532/10/13 - מדינת ישראל נגד טיבריו רובין, יגאל ניב

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 28532-10-13 מדינת ישראל נ' רובין ואח'

בפני כב' השופט בכיר חיים נחמיאס
מדינת ישראל
המאשימה בעניין:

ב"כ המאשימה - עו"ד אדווה ויצגן

נגד

הנאשמים 1. טיבריו רובין

2. יגאל ניב

ב"כ הנאשמים עו"ד אברהם ילין

גזר דין

הגיעה העת לגזור דינים של שני הנאשמים בתיק זה, ולמען הסדר הטוב, נעמוד בקצרה במה דברים אמורים.

כתב האישום:

כתב האישום המקורי הוגש בתיק זה עוד ביום 13/10/2013, ומתייחס הוא לשני הנאשמים. נאשם 1, כמי ששימש מנהל המפעל שבו מדובר ועסק בייצור ועיבוד ברזל לבניין; ונאשם 2 כמי ששימש כממונה בטיחות במפעל וסגן מנהל הייצור.

מדובר בתאונת עבודה קטלנית שארעה, למרבית הצער, ביום 8/3/2011 עת מר אליהו פרץ ז"ל (להלן: "המנוח") שעבד במשך כ-4.5 שנים קודם לתאונה, כמפעיל מכונה במפעל, מצא את מותו בתאונת העבודה. לכל אחד מהנאשמים יוחסה עבירה של גרימת מוות ברשלנות, בנוסף לעבירות אחרות נוספות הכלל כמתואר בכתב האישום.

השתלשלות הדיונים:

שני הנאשמים יוצגו על ידי עו"ד אברהם ילין המלומד, לאחר שהודיע כי בדק ומצא כי אין ניגוד אינטרסים בין הנאשמים. בתחילה, והיה זה בתאריך 18/2/2014, כפרו הנאשמים במיוחס להם בכתב האישום, זאת כאמור באמצעות סנגורם המלומד.

בטרם נקבע התיק להוכחות, ביקש הסניגור, בצדק, לקבל את מלוא חומר החקירה הכולל חומר נוסף ממשרד המסחר והתעשייה לרבות דוחות ביקור במפעל.

לימים נקבע התיק להוכחות.

בתיק זה התקיים הליך גישור בפני חברתי כב' השופטת דינה כהן, סגנית הנשיאה, ביום 2/9/2014.

הסדר הטיעון:

ביום 23/9/2014, הודיעו באי כוחם המלומדים של הצדדים כי הגיעו להסדר בתיק, במסגרתו ביקשו הנאשמים להתיר להם לחזור בהם מכפירתם.

בהתאם להסדר הטיעון, הוגש גם כתב אישום מתוקן (ת/1) הכולל תיקונים לא רבים בעובדות כתב האישום ונמחקו מכתב האישום המקורי הוראות החיקוק 5, 6 ו-8. שני הנאשמים הודו בכל עובדות כתב האישום המתוקן, והורשעו בחמש העבירות המיוחסות להם בהוראות החיקוק, על פי כתב האישום המתוקן, לאמור, גם בעבירה של גרימת מוות ברשלנות.

על פי הסדר הטיעון (ת/2), כמפורט בסעיף 2 שבו, המאשימה תעתור להשית על נאשם 1, עונש של 6 חודשי מאסר בפועל כאשר ההגנה חופשיה בטיעוניה. המאשימה כך נכתב גם לא תתנגד להפניית הנאשם 1 לממונה על עבודות השרות. עוד יצוין כי הצדדים יעתרו במשותף להשית על נאשם 2 עונש של 5 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שרות, אם הממונה ימצא אותו מתאים לכך. כמו כן, יושת על כל אחד מהנאשמים מאסר מותנה, פיצוי לאשת המנוח בסך 20,000 ₪ כל אחד וקנס סימלי להבטחת תשלום הפיצוי. המאשימה גם הודיעה, כי לא תתנגד להפניית הנאשמים לקבלת תסקיר שרות מבחן.

הסניגור המלומד, ביקש להפנות את שני הנאשמים לקבלת חוות דעת מהממונה על עבודות השרות, כמו כן ביקש שיוגש תסקיר שרות המבחן, אך לגבי נאשם 1. נעתרתי לבקשתו והדיון נדחה בהתאם.

תסקיר שרות המבחן:

תסקיר שרות המבחן לגבי נאשם 1, הוגש ביום 14/4/2015 ומפורט, ממנו למדתי רקעו האישי משפחתי של הנאשם, אורחות חייו. אמנם צוין בעמ' 2, בפסקה ה"שלישית מהסוף": "כי מעיון ברישומי הפלילי עולה כי הוא נעדר רישום פלילי", אולם מדובר בדבר שאיננו עולה בקנה אחד עם ת/3. אינני יודע מה מקור הטעות שנפלה כאן אצל קצינת המבחן שערכה התסקיר.

בתסקיר, מצוינת לקיחת האחריות של הנאשם 1 על תוצאות התאונה הקטלנית. ביטא תחושת מועקה גדולה, כי תחת ניהולו ופיקוחו המנוח מצא את מותו. הנאשם 1 תאר בפני קצינת המבחן את המנוח כאדם טוב, חרוץ ובעל מוסר עבודה, כיצד בטרם התאונה, נפטר אביו של המנוח, ובמסגרת הקשר בין הנאשם למנוח היה מודע למצבו הרגשי באותה תקופה. לאחר פטירת המנוח הנאשם 1 יצר קשר עם בני משפחתו, של המנוח לתמיכה ועזרה לכל אשר נזקקו.

בפסקה האחרונה של התסקיר, המליצו לאפשר לנאשם המשך טיפול בפיקוח שרות המבחן, ולהעמידו בצו מבחן למשך שנה. באשר לענישה, התלבטו, שכן מחד הערכת הסיכון נמוכה להתנהגות עבריינית חוזרת, אך מאידך, עמדה לנגד עיניהם חומרת העבירה ותוצאתה הקשה.

לאור זאת התרשמו, כי ענישה מוחשית של מאסר, המומר לעבודות שרות, הולם במקרה זה, בנוסף המליצו על ענישה מותנת של מאסר על תנאי והתחייבות.

חוות דעת הממונה על עבודות השרות לגבי נאשם 1:

בחוות דעתו מיום 7/4/2015, נקבע, כי הנידון לא כשיר לעבודה בעבודות שרות, בשל מצבו הבריאותי נפשי, והדיכאון ממנו הוא סובל שאיננו מאוזן, וההפרעות עקב שימוש לרעה באלכוהול, זאת בנוסף חוות הדעת הרפואית משכך אין באפשרותם להמליץ על השמתו ולא נמצא לו מקום בעבודות שרות.

חוות דעת הממונה על עבודות השרות לגבי נאשם 2:

בחוות הדעת מיום 25/3/2015, נמצא שהוא מתאים לעבודות שרות והומלץ על תחילת עבודות בתאריך 30/6/2015, במרכז קליטה "שושנה" בקרית-גת, חמישה ימים בשבוע בהיקף של 8.5 שעות עבודה יומיות, במגבלה של הרמת משאות כבדים, מאמץ פיזי מוגבל ובלא עבודה בגובה.

דברי האלמנה אשת המנוח ז"ל:

בדיון האחרון שהתקיים ביום 15/4/2015 התייצבה אשת המנוח גב' מירב פרץ שתיבדל לחיים ארוכים וטובים שביקשה לומר דברים. כמובן ששמעתי אותה בקשב רב. ביקשה ברשות שיהיו נוכחים במעמד זה גם ילדיה הקטינים בני 7 ו-11.

דיברה ממעמקי ליבה כיצד היתה נשואה למנוח 10 שנים, והוא גידל את ילדתה מנישואיה הקודמים, כמו את ילדיהם המשותפים. בעלה המנוח היה אדם דומיננטי מאוד בחייה, אב לתפארת וחיי המשפחה המבורכים נקטעו באיבם כשהבעל המנוח נפטר צעיר בשנים. הביאה לידיעת ביהמ"ש את הטראומה הגדולה שעברה גם על הבן הגדול, שהשפיע עליו מבחינה נפשית, ועדיין נדרשים טיפולים נפשיים. תארה את העזרה והתמיכה הרבה שקיבלה מהוריה, שעברה להתגורר בביתם, מאחר ואין לה את היכולת הכספית לשכור מקום מגורים. היא אמנם עובדת, אך משתכרת בשכר מינימום, דיברה על האבדה הגדולה של מות בעלה ואב ילדיה. אמרה כי היא מודעת להסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים בתיק זה.

טיעוני ב"כ המאשימה לעונש:

בפתח טיעוניה ביקשה ב"כ המאשימה להגיש הרישום הפלילי שיש לנאשם 1 (נתקבל וסומן ת/3). רישום זה כולל בחובו שתי הרשעות, ששתיהן התיישנו, אך עדיין לא נמחקו: האחת, מבית הדין לעבודה בבאר-שבע שעניינה שימוש לא זהיר במכונות, עבירה מיום 1/8/1996. השניה, ביצוע עבודות בלא היתר במפעל שבו מדובר, עבירה מיום 3/4/1995, בגינה נדון בבימ"ש השלום בקרית-גת.

לנאשם 2, אין הרשעות קודמות.

הסניגור המלומד מנגד, ביקש להגיש מסמך ממקום ההתנדבות של הנאשם (נ/1) במוסדות "לב מנחם" המדבר בעד עצמו, וכן טופס הדרכה מתיק החקירה שעבר המנוח במפעל (מורה על תיקון טעות סופר בפרוטוקול הדיון בעמ' 15, שורה 14 צריך להיות "המנוח" במקום "הנאשם") מסומן (נ/2).

ב"כ המאשימה ביקשה להגיש צילומים של המכונה שבה מדובר, בהסכמת הסניגור נתקבלו וסומנו (ת/4) ונחזים בעד

עצמם.

ב"כ המאשימה בטיעוניה הסבירה את הליך העבודה במכונה שבה מדובר. כיצד המנוח נדרש לתקן את הפעלת מכונה, וכיצד ארעה התאונה הקטלנית, מחמת אי גידור המכונה, הביאה לתוצאה קטלנית ולפטירתו של המנוח. טענה, כי התוצאה הטרגית, היא תוצאה של זלזול בהוראות הבטיחות אשר נקבעו למניעת מקרים שכאלו, בהעדר גידור ובהעדר קביעת נהלי בטיחות ונהלי עבודה נאותים. טענה כי הרשלנות של כל אחד מהנאשמים מצויה ברף הגבוה ביותר, איננה רשלנות רגעית ומשקפת התנהלות ארוכה של המפעל, אשר היה קיים בו מפגע בטיחותי במשך כ-5 שנים תמימות. עוד טענה לחובת זהירות מוגברת של שני הנאשמים, בתוקף תפקידיהם, שהיתה מוטלת עליהם חובה לדאוג לשלומם ובריאותם של המנוח ולמנוע עבודתו בקרבת מפגע בטיחותי. למעשה, חזרה והפנתה לכתב האישום המתוקן ת/1 לאותם ראשי רשלנות הנזכרים לגבי כל אחד מהנאשמים בסעיף 8: בנוגע לנאשם 1, סעיפים קטנים א-ז ולגבי נאשם 2, סעיפים קטנים א-ה.

חזרה והדגישה, כי על פי הסדר הטיעון עותרת המאשימה להשית על נאשם 1, עונש מאסר בפועל של 6 חודשים, והגם שלא התנגדו להפנייתו לממונה על עבודות השרות, אין משמעות הדבר כי הם מסכימים שהם יבוצעו בעבודות שרות. זאת, בשונה מעמדתם העונשית ביחס לנאשם 2, שלגביו הם עותרים לעונש מאסר של 5 חודשי מאסר בפועל שיכול שירוצו בעבודות שרות.

(מכאן, יש להסיק שהם מייחסים אחריות ורשלנות רבה יותר לנאשם 1 בהשוואה לנאשם 2). חזרה והדגישה את העובדה כי מדובר במנוח שעבד במפעל במשך שנים, היה עובד מסור, כאשר הלך לעמל יומו ולא שב בשלום לחיק משפחתו. כך נותרה משפחתו, רעייתו וילדיו ללא תמיכה בכל המובנים. הזכירה בטיעוניה את ערך קדושת החיים, המחייב הטלת ענישה משמעותית טענה למתחם ענישה בעבירה של גרימת מוות ברשלנות שאמורה לנוע בין 6 חודשי מאסר בפועל, שיכול שירוצו בעבודות שרות, לבין שנה וחצי מאסר, אף הפנתה בעניין זה לפסיקה.

הזכירה כי מרישומי הפלילי של הנאשם 1 עולה, כי כמנהל מפעל לא הקפיד לקיים הוראות בטיחות, ועל כך נדון בעבר כאמור פעמיים. טענה כי תסקיר שרות המבחן שהוגש על נאשם 1, אינו מעלה נסיבות קשות וחריגות, המצדיקות סטייה מענישה המתחייבת בעבירות שבהן קופחו חיי אדם והצורך להרתיע לשם הגנה על חיי עובדים. משכך טענה שעמדת שרות המבחן אינה תואמת את נסיבות העבירה ואת מידת הרשלנות של מבצעה. ביקשה להדגיש שעבירות שכאלה מבוצעות גם על ידי אנשים מהשורה, נעדרי עבר פלילי. אמנם טענה שענישה בעבירות של גרימת מוות בתאונות עבודה נוטה לקולא, בהשוואה לגרימת מוות בתאונות דרכים, אך הפנתה גם לפסיקה מהעת האחרונה (15/1/2015) מבימ"ש השלום בקרית שמונה, בת.פ. 49612-11-13, שם הוטלו 8 חודשי מאסר בפועל, בגין עבירה של גרימת מוות ברשלנות במקום העבודה. למען ההגינות ציינה, כי היא יודעת שהוגש ערעור על חומרת גזר הדין, אך איננה יודעת מה עלה בגורלו. סיכומם של דברים חזרה על הסדר הטיעון (כעולה מת/2).

טיעוני הסניגור לעונש:

בפתח טיעונו עמד הסניגור על ההדרכה שניתנה בנוגע להפעלת המכונה, הגם שהודה שלא היה קיים שילוט כפי שטענה המפקחת מטעם משרד העבודה.

חזר והסביר מנקודת מבטו את דרך הפעלת המכונה, כיצד מתגברים על תקלה נפוצה כאשר ברזל שנמשך למקום לא

רצוי. הסביר כיצד מפעיל המכונה עוצר את הפעלת המכונה ותפקידו של המנוח היה להשתמש באמצעות מות ברזל, להעיק את הברזל הפגום מהמכונה. תאר, כיצד במהלך המשמרת היו מתחלפים בתפקידים. טען שהמדובר היה בתאונה שמקורה בהיסח הדעת. טען שהאחריות של נאשם 1 לתאונה היא במישור הפורמלי, בהיותו מנהל, כאשר למעשה נאשם 2, לא נמצא בארץ בזמן התאונה. הדגיש כי המדובר במפעל מתכת שבמהלך העבודה בו והפעילות שמתנהלת במסגרתו, קיימים סיכונים רבים ובמשך כל התקופה שבה עבד נאשם 1, כמנהל המפעל, במשך כשנות דור, לא ארעו תאונות גדולות עד לארוע המצער נשוא תיק זה.

במהלך טיעונו, ביקשה ב"כ המאשימה להגיש תמונות לגבי הגידור החדש שנעשה במכונה, לאחר התאונה הקטלנית נשוא תיק זה, הסניגור לא התנגד לכך והם נתקבלו וסומנו ת/5.

חזר והדגיש הסניגור המלומד, כי ישנם מקומות שאינם ניתנים לגידור, ומקום שקיבלו הערות ממשרד העבודה בנוגע לנהלי הבטיחות, הם תוקנו מידית.

טען כי חוות הדעת הממונה על עבודות השרות לגבי נאשם 1 לא ברורה לו, שכן בפועל, כך טען נאשם 1 מבצע עבודות לתועלת הציבור כעולה מהמסמך נ/1. הסביר, כי מדובר בנאשם שלעת הזו פנסיונר, וענישתו לא תתרום דבר להרתעת אחרים. אם איננו כשיר לעבודות שרות כעולה מחוות דעת הממונה, עותר הוא להטיל עליו שרות לתועלת הציבור באותו מוסד הנזכר בנ/1. לחילופין, ביקש להסתפק לגביו במאסר על תנאי בלבד.

ביקש לאבחן את הפסיקה עליה סמכה ב"כ המאשימה, טען כי מדובר שם במקרים חמורים יותר מהמקרה דנן. הגיש אף פסיקה מטעמו (ת"פ 1267/03 מבימ"ש השלום בירושלים, 1854/08 מבימ"ש השלום ברחובות, ו-4915/08 מבימ"ש השלום בראשל"צ), יצוין כי כולם ניתנו כאמור עוד בטרם נכנס תיקון 113 לחוק לתוקפו בנוגע להבניית שיקול הדעת השיפוטי בגזירת הדין. זאת ועוד, עיון בה מלמד שגם שם הוטלו עונשי מאסר בפועל הגם שלרצוי בעבודות שרות.

באשר לנאשם 2, ביקש כמובן לקבל את הסדר הטיעון המוסכם לגביו.

דברי הנאשם 1:

ציין כי קיבל על עצמו את האחריות ואת האשמה בתיק זה, כי חשב שאולי יכל לעשות משהו כדי שהתאונה לא תקרה. לאחר הארוע ניסה לעזור למשפחת המנוח ככל שניתן, טען שהוא לוקח תרופות כבר שנים רבות, אך חושב שהוא מתפקד באופן רגיל.

בתו של הנאשם 1, אף היא ביקשה לומר דברים, דיברה על הנתינה האין סופית, על הזמן, המאמץ, האנרגיה שהשקיע אביה במקום העבודה בכל שעות היממה. הסבירה את מצבו הבריאותי של אביה, סברה כי מצבו זה איננו אמור להוות מכשול לביצוע עבודות לטובת הציבור.

דברי הנאשם 2:

בפתח דבריו הביע צער רב על מה שקרה. טען שמילא תפקידו כממונה בטיחות במפעל במשך 15 שנה, ללא כל תלונה ממשרד העבודה, הגם שהיו הערות קטנות וזה חלק מהעבודה, ערך את הבדיקות בזמן ובמועדן וביקש להשתחרר

מתפקידו זה לאחר הארוע המצער.

דין והכרעה:

הנאשמים, הורשעו כאמור על סמך הודאתם, בעבירות אשר יוחסו להם בכתב האישום המתוקן. המדובר בעבירות של גרימת מוות ברשלנות, חובת הממונה על דבר שיש בו סכנה בניגוד לחוק העונשין; חלקים הטעונים גידור עבירה בניגוד לפקודת הבטיחות בעבודה; מסירת מידע בדבר סיכונים וסימון ושילוט עבירות בניגוד לתקנות הפיקוח על העבודה.

במקרה דנן, מדובר בכתב אישום שעניינו ארוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו מתחם עונש הולם אחד.

קביעת מתחם העונש ההולם:

על פי תיקון 113 הידוע ובהתאם לעקרון ההלימה שבו, על ביהמ"ש לקבוע מתחם ענישה ההולם את מעשה העבירה שנעברה. לצורך כך, על ביהמ"ש להתחשב, בין היתר, בערך החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

הערך החברתי אשר נפגע במקרה דנן, הינו ערך קדושת החיים, שבסיסו ההגנה על שלמות חייו של אדם, בפרט כאשר המדובר במקרה מוות כתוצאה מתאונת עבודה במקום העבודה, בשל אי נקיטה באמצעי זהירות שיכולים היו למנוע אסון שכזה ובעצימת עיניים מהמחיר הכבד העלול להיגרם מכך.

מידת הפגיעה בערך המוגן, הינה תוצאה קשה וטראגית - מות המנוח ז"ל.

באשר לערך האדם וקדושת חייו, כבר עמד על כך ביהמ"ש העליון וקבע כי -

"היהדות, מאז ומעולם, מאדירה ומפארת את הערך הכביר של חיי אנוש. תורת ישראל אינה שיטה פילוסופית של דעות ואמונות, אלא תוצר חיים - של החיים, ולמען החיים... תוך המסגרת הסדירה של חיי החברה, ועפ"י סולם העדיפויות של תורת ישראל, החיים הם הנכס הקדוש ביותר." (ע"א 461/62 צים חברת השיט הישראלית בע"מ נ' שושנה מזיאר, פ"ד יז, עמ' 1332).

כך גם בדברי כב' השופטת שטרסברג-כהן ברע"א 5587/97 היועמ"ש נ' פלוני פ"ד נא (4), עמ' 845:

"ערך האדם וקדושת חייו, שהם מעקרונות העל של שיטתנו המשפטית מאז ומעולם, נכללים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו הבא לעגן בחוק יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. שאלות קיומיות של חיים ומוות צריכות להיחתך על פי נורמות המושרשות עמוק בקרקע התרבותית של החברה, בתפיסות היסוד של עולמה ובערכיה, שערך החיים הוא אחד החשובים שבהם, אם לא החשוב מכולם."

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה, כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים, כמפורט להלן:

1. **בעפ"ג 57719-06-13, שלום חביב מזרחי נ' מדינת ישראל** - הורשע המערער בגרימת מוות ברשלנות ובשורה של עבירות נלוות על פקודת הבטיחות בעבודה. נגזרו עליו בבית המשפט השלום 9 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי של שנה למשך 3 שנים וכן קנס של 10,000 ₪.
על נאשם מס' 2 - הוטל מאסר בפועל של 7 חודשים, בנוסף למאסר על תנאי למשך שנה וקנס בסך 10,000 ₪.
על נאשם 3 - הוטל מאסר בפועל למשך 6 חודשים בדרך של עבודות שירות בנוסף למאסר על תנאי למשך שנה וקנס בסך 10,000 ₪.
על הנאשם ה-4 - מאסר בפועל למשך 4 חודשים בדרך של עבודות שירות בנוסף למאסר על תנאי למשך שנה וקנס בסך 10,000 ₪.
ביהמ"ש המחוזי דחה את הערעור שהגיש המערער, נאשם 1.
2. **בעפ"ג 36481-06-13, דניאל קונצק בן ינקו נ' מדינת ישראל**, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור שהגיש הנאשם, על חומרת העונש של 7 חודשי מאסר בפועל, שהוטל עליו על ידי בית המשפט השלום, בגין עבירה של גרימת מוות ברשלנות.
3. **ע"פ (מחוזי תל-אביב-יפו) 3998/98 אריאל מרן נ' מדינת ישראל**, שם נדון עניינו של נאשם שהעסיק עובד בניקוי חלונות בשיטה לא בטיחותית והלה נפל אל מותו. בהמ"ש גזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל והערעור בהקשר זה נדחה.
4. **בע"פ 2977/10 חיים נימן נ' מדינת ישראל**, בית המשפט המחוזי בירושלים הרשיע את המערער בעבירה של גרם מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק עונשין, ועבירה לפי תקנה 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים). בעקבות הרשעתו נדון המערער לחמישה חודשי מאסר בפועל ושבעה חודשים מאסר על-תנאי. ביהמ"ש העליון לא הקל בעונשו, אך קבע שהמאסר בפועל יכול שירוצה בעבודות שירות, זאת בכפוף לחוות דעת מתאימה.
5. **ברע"פ 8174/05 אריאלה דורון ואח' נ' מדינת ישראל**, נדונה הרשעה בעבירה זוהי, בעקבות מותו של פועל באתר שיפוצים שבבית-מלון אשר בבעלות הנאשמים, וזאת בעקבות נפילתו מהקומה החמישית בזמן עבודתו. בהמ"ש העליון הותר על כנו את גזר דינו של ביהמ"ש השלום אשר השית על הנאשמים מאסר של שישה חודשים לריצוי בעבודות שירות, ובנוסף, מאסר על-תנאי, קנס ופיצוי למשפחת המנוח.
6. **בע"פ (מחוזי חיפה) 2742/01 בלוק הסלע האדום בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל**, נדונה הרשעה בגרם מותו של עובד בתאונת עבודה בעת שהמנוח הכניס את פלג גופו העליון אל תוך מכונה. בהמ"ש הפחית את עונש המאסר שהושת על הנאשם מחמישה חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות לשלושה חודשי עבודות שירות, בנוסף לעונשים נלווים.
7. **בע"פ (מחוזי חיפה) 2133/01 נאדר מוסטפא נ' מדינת ישראל**, הורשע המערער בגרם מוות ברשלנות,

שעה שעובד שעסק בהריסת קיר נפגע מהתמוטטות הקיר ונפטר. בהמ"ש קיבל את הערעור על קולת העונש והשית על הנאשם מאסר בן 6 חודשים, אשר ירוצה בעבודות שירות בכפוף לחוות דעת מתאימה.

מתחם העונש ההולם - אני סבור כי מתחם העונש ההולם במקרים שכאלה, נע בין מספר חודשי מאסר בפועל, שיכול יורצו בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל, בנוסף למאסר על תנאי, קנס ופיצוי למשפחת המנוח.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בהתאם לתיקון 113, ולסעיף 40 ט' שבו, על ביהמ"ש ליתן את הדעת גם לנזקים שנגרמו מביצוע העבירה: במקרה דנן, העבירות אשר ביצעו הנאשמים, גרמו לתוצאה שאין קשה ממנה - מותו ברשלנות של המנוח.

כמו כן, על ביהמ"ש לבחון את הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה: במקרה דנן, הנאשמים התרשלו בכך שלא עמדו בחובת הזהירות שחבים הם לעובדים עליהם הם ממונים ובהגנה עליהם מפני סיכונים.

באשר לאופיה של עוולת הרשלנות, כבר נקבע כי -

"...לב ליבה של הרשלנות אינה במחשבה "רעה" (המצטרפת למעשה "רע"), אלא דווקא חוסר המחשבה מקום בו החוק מצפה לקיומה של זו. הנה כי כן - העבירה היא בכך שלא עברה במוחו של הנאשם מחשבה כאשר במוחו של האדם הסביר הייתה עוברת המחשבה, והיא צפיית נזק העשוי להיגרם לאחר עקב מעשהו או מחדלו"(רע"פ 119/93 ג'יסון לורנס נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(3) 45).

בבוא ביהמ"ש לקבוע את העונש הראוי לכל אחד מן הנאשמים, עליו לשוות לנגד עיניו גם את התכלית החקיקתית של הוראות החוק שלפיהן הורשעו הנאשמים, ובעיקר זו הנוגעת לגרימת מוות ברשלנות. בעניין זה קבע כבר ביהמ"ש העליון כי -

"סעיף 304 לחוק העונשין בא להציב סטנדרט מחמיר בכל האמור לקיפוח חיי אדם. היינו, מגמת החקיקה ותכליתה היתה והינה לבוא, להסביר ולהתריע מפני אדישות, חוסר איכפתיות וזלזול בחיי אדם". (שם, עמ' 11).

פועל יוצא של דברים אלו, שהעבירה של גרימת מוות ברשלנות מחייבת הטלת עונש משמעותי ומרתיע, שתכליתו להביא לצמצום תופעת הרשלנות ושמירה על חיי אדם.

סטייה מהמתחם - במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים סטייה מהמתחם, לחומרה או לקולא.

באשר ל**נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**, יש ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:

לפגיעה של העונש בנאשם 1, שכאמור איננו אדם בריא מבחינה רפואית, נפשית, עד כדי כך, שנמצא איננו כשיר לרצות עונש מאסר בפועל בעבודות שירות.

לנטילת האחריות של הנאשמים על מעשיהם; הנאשמים הודו באשמה ונטלו אחריות למעשיהם.

לעברם הפלילי של הנאשמים או העדרן; כאמור, לנאשם 1 שתי הרשעות קודמות כפי שעמדנו עליהם דלעיל. נאשם 2 נעדר עבר פלילי.

וכן לשיקולי **הרתעת היחיד והרתעת הרבים** בגדרו של המתחם - אמנם הסיכוי שאדם שהורשע בעבירה שכזו, ישוב ויבצע הוא נמוך ביותר, שכן וודאי שהנאשם לא חפץ היה בהתרחשותה של התאונה. יחד עם זאת, הדגש בענישה במקרה שכזה, צריך להיות מושם על הרתעת הציבור בכללותו, ולעוסקים בענף בפרט, כדי שתאונות קטלניות שכאלה לא ישנו ויפנמו שיטות עבודה בטוחות לשמירה על חיי העובד (ראו בעניין זה: ע"פ (ת"א) 3998/98 אריאל מרן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], מיום 21.6.99).

גזירת העונש המתאים לנאשמים במקרה דנן:

באשר לנאשם 2 מלאכת גזירת הדין קלה הרבה יותר, שכן הוצג בפני הסדר טיעון לגביו, שמוסכם על כל רכיביו מה גם שנמצא שהוא כשיר לבצע את עונש המאסר בעבודות שרות.

אשר על כן על נאשם 2 אני גוזר העונשים הבאים:

1. 5 חודשי מאסר בפועל שאני מורה שירוצו בעבודות שרות בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 25/3/2015 במרכז קליטה "שושנה" בקרית גת, בימים, בשעות, בפיקוח המצוינים בה.
תחילת העבודות ביום 30/6/2015.
אותו יום על הנאשם להתייצב בשעה 08.00 ביחידת עבודות שרות במפקדת מחוז דרום.
ביהמ"ש מזהיר הנאשם כי עליו לעמוד בדרישות ובתנאים של מסגרת מאסר בדרך של עבודות שרות וכל הפרה של התנאים או אי עמידה בהנחיות הממונה יוביל לנקיטת צעדים כלפיו והפסקה מיידית של עבודות השרות.
2. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שהנאשם לא יעבור שוב עבירה של גרימת מוות ברשלנות בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין.
3. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום ששוב לא יעבור על אחת מיתר העבירות שהורשע בהן הנאשם בכתב האישום המתוקן על סמך הודאתו, למעט כאמור העבירה של גרם מוות ברשלנות.
4. אני מחייב את הנאשם לשלם פיצויים בסך 20,000 ₪ לאשת המנוח גב' מירב פרץ.
הפיצויים יופקדו במזכירות ביהמ"ש בתוך 45 יום מהיום, ולא - ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.
5. אני קונס את הנאשם בקנס סימלי בסך 500 ₪ או 5 ימי מאסר תחתיו.
הקנס יופקד בתוך 45 יום מהיום.

כל סכום שיופקד בתיק יועבר ראשית לטובת הפיצויים.

באשר לנאשם 1, מלאכת גזירת דינו קשה הרבה יותר.

נראית לי כעמדת המאשימה, שמידת אחריותו ורשלנותו של נאשם 1 ביחס לנאשם 2 גדולה יותר. דבר זה עולה גם מהסדר הטיעון לגבי נאשם זה.

כפי שעולה מההסדר, לא התנגדו להפניית נאשם 1 לממונה על עבודות השרות, אך בעובדה זו כפי שטענו לעונש, אין לראות בגדר הסכמה שהעונש ירוצה בעבודות שרות. ואולם, כאמור, נמצא כי הנאשם 1 איננו כשיר בשל מצבו הבריאותי נפשי לבצע עבודות שרות.

כזכור, גם המלצת שרות המבחן בתסקירם היתה לגזור על הנאשם 1 ענישה מוחשית, של מאסר שיומר בעבודות שרות.

במצב דברים זה, ולאור חוות דעת הממונה, ידי כבולות ואינני יכול להורות שהנאשם ירצה עונש מאסר בעבודות שרות.

במצב דברים זה, הסניגור המלומד אמנם ביקש שאורה על ביצוע שרות לתועלת הציבור, ואולם לא זו בלבד שעל כך לא באה המלצה מאת שרות המבחן, אלא לעניות דעתי, מדובר יהיה בסטייה בלתי מוצדקת ממתחם הענישה הראוי במקרה דנן.

כמובן שלא התעלמתי מהשאלה שמתעוררת האם בשל מצבו הבריאותי נפשי של הנאשם, ראוי להחמיר עימו, במובן זה, שלא יוכל לבצע מאסר בעבודות שרות וחלילה לי לעשות כדבר הזה. יחד עם זאת, ומבלי שהתעלמתי מהחלטתו של כב' השופט רובינשטיין בתיק רע"פ 1/09 (שם היה בכל זאת מדובר בעבירות קלות הרבה יותר עם אדם עם מוגבלויות שבעבר לא צלח בעבודות שרות) אני סבור כי במקרה דנן שורת הדין, גם בהתחשב בכל שיקולי הקולא, שטען להם הסניגור המלומד, והתחשבתי בהם, אין מנוס מלהטיל על הנאשם 2 עונש מאסר בפועל, בהתחשב כאמור בערך חיי האדם המוגן שנפגע כאן. המנוח קיפח את חייו, אישתו נותרה אלמנה וילדיו יתומים.

בנסיבות אלו אני גוזר על הנאשם 1 העונשים הבאים:

1. 3 חודשי מאסר בפועל.
 2. 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום שהנאשם לא יעבור שוב עבירה של גרימת מוות ברשלנות בניגוד לסעיף 304 לחוק העונשין.
 3. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום ששוב לא יעבור על אחת מיתר העבירות האחרות שהורשע בהן הנאשם בכתב האישום המתוקן על סמך הודאתו, למעט כאמור העבירה של גרם מוות ברשלנות.
 4. אני מחייב את הנאשם לשלם פיצויים בסך ₪ 20,000 לאשת המנוח גב' מירב פרץ.
- הפיצויים יופקדו במזכירות ביהמ"ש בתוך 45 יום מהיום, ולא - ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד התשלום המלא בפועל.

5. אני קונס את הנאשם בקנס סימלי בסך 500 ₪ או 5 ימי מאסר תחתיו.

הקנס יופקד בתוך 45 יום מהיום.

כל סכום שיופקד בתיק יועבר ראשית לטובת הפיצויים.

בשולי הדברים, מאחר ולא ניתן להתעלם ממצבו הבריאותי נפשי של הנאשם 1, שבשלו לא ניתן היה להורות שירצה את עונש המאסר בפועל בעבודות שרות, כפי שהיתה גם המלצת שרות המבחן בתסקירם, וכפי שהייתי שוקל בחיוב להורות כן אם הדבר היה אפשרי, אני מחליט להורות על עיכוב ריצוי עונש המאסר בפועל עד לתאריך 19/7/2015 שעה 10.00, וזאת, על מנת לאפשר לו, אם ימצא לנכון, לפנות לכב' נשיא המדינה שלו הסמכות לחנינה והקלה בעונש לפני משורת הדין ולפנים מכל השיקולים שמנויים בתיקון 113 לחוק.

אם לא תינתן החלטה אחרת על ידי בימ"ש, או על ידי כב' נשיא המדינה יתייצב הנאשם 1 אותו יום אותה שעה בבית המאסר "דקל" בבאר-שבע לריצוי עונש המאסר.

כמובן שבמקרה כזה, יבדק הנאשם מידית על ידי רופא בית המאסר, לבדיקת כשירותו למאסר וינתן לו כל טיפול רפואי שהוא זקוק לו על פי שיקול דעת הצוות הרפואי.

המזכירות תשלח עותק גזר דין זה לשרות המבחן, לממונה על עבודות השרות ולשב"ס.

זכות ערעור כחוק לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, א' אייר תשע"ה, 20 אפריל 2015, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם